

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega rokopisa učnega gradiva:

Učbeniški komplet Espacio Joven A2.1 založbe Edinumen (2011) sestavljajo učbenik s pripadajočim CD-ROMom in kodo za dostop do dodatnih interaktivnih vsebin na spletu, delovni zvezek ter priročnik za učitelja. Primeren je za nadaljnje učenje španščine najstnikov 9. razreda osnovne šole, ki že imajo nekaj osnovnega predznanja in so predvidoma predelali učbenik Espacio Joven A1. Omogoča razvijanje jezikovnih zmožnosti ravni A2.1 lestvice Skupnega evropskega jezikovnega okvirja (Svet Evrope, 2001).

Učbenik ima 6 enot in dodatno uvodno enoto, ki je namenjena ponavljanju in utrjevanju snovi prvega učbenika. Enote so strukturirane na enak način kot pri prvem delu, tj. po posameznih jezikovnih zmožnostih. Vsaka enota se začne s predstavitvijo leksikalnih, slovničnih, semantičnih, fonoloških in kulturnih vsebin, ki ji sledi priprava na poslušanje dialoga. Le-tega vedno vpelje slikovni material in predaktivnost, da se učenci seznanijo z osnovnim besediščem in jezikovnimi strukturami. S poslušanjem nato dobijo osnovno shemo, ki jo utrjujejo in nadgrajujejo s pogovorom in sistematičnim pregledom slovnice in besedišča ter posebnostmi v izgovorjavi in pisavi. Tudi v tem učbeniku je eno poglavje v vsaki enoti namenjeno pripravi na izpit DELE z utrjevanjem vseh štirih spretnosti (bralnim in slušnim razumevanjem ter pisnim in ustnim izražanjem), zaradi česar so vaje dobrodošla dopolnitev tudi, če se učenci izpita ne nameravajo udeležiti. Enota se zaključi s poglavjem o kulturi, ki žal še vedno favorizira špansko kulturo (le v poglavju o pokrajini in klimi ena naloga vključuje tudi Latinsko Ameriko), tej pa zopet sledita pregledni test ter kratka zgodba. Teme zgodb so povezane z vsebinami vsakodnevnega življenja, ki so najstnikom še posebej blizu (prosti čas, potovanja, internet in podobno), a se avtorji učbenika še vedno omejujejo na kontekstualizacijo jezikovnih vsebin določene enote ter ne vključujejo avtentičnih besedil.

Poglavja namenjena razvijanju leksikalne zmožnosti so tudi v tem učbeniku dobro zastavljena z nazornimi shemami, primeri dialogov in nalogami, ki učence vodijo k samostojnemu izražanju v obliki pisanja, pogovora in igre vlog. Glede na strukturo poglavij v prvem učbeniku preseneča, da so v 3., 4., in 5. enoti ta poglavja skrčena na eno stran, na račun večjega obsega slovničnih poglavij. Morda je iskati razlog v tem, da omenjene enote uvajajo dva nova pretekla časa in je obseg slovničnega dela temu primerno večji. Zelo dobro je, da so leksikalna poglavja pred slovničnimi, saj se lahko učenci srečajo z določenimi slovničnimi strukturami še preden dobijo razlago zanje, kar omogoča induktivno poučevanje slovnice. Jezikovne funkcije se zelo dobro dopolnjujejo s slovničnimi poglavji, ki jim sledijo (npr. v enoti, kjer je uveden prihodnjik učenci govorijo o vremenu in svojih načrtih, pri enotah s preteklimi časi pa o svojih izkušnjah, preteklih dogodkih, navadah; kjer slovnično poglavje uvaja svojilne zaimke, učenci izražajo svojino ipd.)

Slovnična poglavja so zelo nazorna in vsebujejo razlage slovničnih prvin z raznolikimi vajami za urjenje oblik (npr. vstavljanje, nadomeščanje kategorij, povezovanje, razvrščanje, tvorjenje stavkov po danem vzorcu, popravljanje napak, ipd.) Vsebinsko je progresija struktur ustrezna, žal pa bodo učenci težko osvojili vse tri pretekle čase (pretérito perfecto, pretérito indefinido in pretérito imperfecto), saj se slednjega uvede šele v zadnji enoti in bo glede na obseg pouka za to najbrž

zmanjkalo časa. Kljub temu, da se pred slovničnimi poglavji učenci srečajo z uvodnim dialogom in leksikalnimi vsebinami, ki omogočajo tudi induktivno učenje slovnice, pogrešam spodbujanje le-tega tudi znotraj samih slovničnih poglavij. Učencem bo v pomoč slovnični povzetek na koncu učbenika, a bi tudi tu predlagala prevod metajezika v slovenščino.

Poglavja, v katerih učenci ciljno usvajajo besedišče določene teme (predmeti v šoli in doma, vreme, letni časi, sredstva javnega obveščanja, potovanja, nakupi, opis značaja, stereotipi) imajo primeren nabor osnovnih besed in besednih zvez, ki jih vedno spremlja vizualna podpora (slike in fotografije, diagrami). Besedišče je uvedeno skozi naloge dopolnjevanja, razvrščanja, odgovarjanja na vprašanja, poslušanja, pogovora s sošolci in pisnega izražanja. Dobrodošlo je spodbujanje medkulturne zavesti s primerjavo španske in slovenske kulture (pri poglavju o vremenu in stereotipih). Zelo pozitivno pa izstopa tudi poglavje o najstniškem slengu, ki bo mlade še posebej navdušil. Sama struktura semantičnih enot sicer učencev neposredno ne vodi v ozaveščanje strategij učenja besedišča npr. z razlago uporabe slovarja, primeri kontekstualizacije, a to je navsezadnje naloga učitelja in ne učbenika. Poglavje se lepo dopolnjuje z večjezičnim slovarčkom na koncu učbenika, za katerega upam, da ga bodo založniki prilagodili slovenskemu prostoru tako, da bo eden od jezikov tudi slovenščina.

Poglavja namenjena učenju izgovorjave in pravopisa se osredotočajo na pravila naglaševanja in vsebujejo fonetične vaje s posnemanjem zvočnih posnetkov, ki so prilagojeni začetnemu učenju tujega jezika (rojeni govorniki iz praviloma špansko govorečega okolja govorijo zelo razločno in počasneje, kar učencem olajša razumevanje), razlago pravil pravopisa in pravorečja ter vaje nareka. Žal so tudi v pričujočem učbeniku posnetki le iz špansko govorečega okolja, zato bi bilo dobrodošlo učencem dodatno predstaviti variante španščine, ki se govorijo v drugih državah. Tudi tu bodo učitelji lahko izkoristili možnost učenja izgovorjave s pomočjo videoposnetkov na priloženem CD-ROMu.

Na splošno je torej učbenik zelo sistematičen in didaktično dobro zasnovan, saj omogoča uravnoteženo razvijanje vseh štirih spretnosti (ustnega in pisnega izražanja ter slušnega in bralnega razumevanja), pestrost učnih oblik (učiteljevo razlago dopolnjuje s samostojnim delom, delom v dvojicah in v skupinah), pa tudi medpredmetne povezave (s slovenščino, geografijo, zgodovino, etiko, drugimi tujimi jeziki,...). Pogrešam sicer večjo pestrost pri izbiri besedil oz. vključevanje avtentičnih besedil, ki bi učencem omogočila induktivno učenje in samostojno raziskovanje jezika (npr. odlomke literarnih del, pesmi, filmov iz španskega in latinoameriškega sveta), večji poudarek na razvijanju strateške zmožnosti oz. učenju učenja ter spodbujanje učenčeve ustvarjalnosti (skozi dejavnosti povezane z risanjem, glasbo, gibanjem, ustvarjalnim pisanjem, itd.) Po drugi strani pa zelo pozitivno izstopa vključevanje dela z računalnikom, kar osnovnošolce zelo pritegne in omogoča samostojno in celo skupinsko projektno delo, tako v šoli kot tudi doma (v wiki spletnem okolju) ter razvijanje digitalne pismenosti. Z geslom, ki ga dobi v priročniku za učitelje lahko le-ta dostopa tudi do gradiv na spletni strani založbe Edinumen, ki omogočajo projekcijo na e-tabli in so dobrodošli pripomoček e-kompetentnega učitelja, dodatno pa si lahko priskrbi digitalni komplet, ki omogoča projiciranje celotnega učbenika in delovnega zvezka.

Z vidika metodično didaktičnega pristopa lahko povzamem, da učbenik Espacio Joven A2.1 s pripadajočimi gradivi (CD-ROM, delovni zvezek, koda za dostop do spletnih strani ELEteca) ustreza poučevanju španskega jezika kot izbirnega predmeta v 9. razredu osnovne šole in ga predlagam v potrditev.

Maja Juvan, 10. 5. 2012